

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Jozefschool te MERE

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	37648
Instelling	Sint-Jozefschool
Directeur	Lut MATTHIJS
Adres	Kloosterstraat 31 - 9420 MERE
Telefoon	053-83.22.98
Fax	053-85.73.11
E-mail	sjsmere@village.uunet.be
Website	http://www.sintjozefschoolmere.be
Bestuur van de instelling	VZW ECOV
Adres	Sinte Annalaan 99 - 9300 AALST
Scholengemeenschap	SGKSO SALEM
Adres	Pachthofstraat 3 - 9308 GIJZEGEM
CLB	Vrij CLB Aalst
Adres	Langestraat 12 - 9300 AALST
Dagen van het doorlichtingsbezoek	13-05-2013; 14-05-2013; 15-05-2013; 16-05-2013; 17-05-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17-05-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	02-07-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Luc Mondelaers
Teamleden	Hilde De Rijbel Leander Froidcoeur Erik Van Nieuwenhuyze
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Aardrijkskunde in de A-stroom (leerplan D/2008/7841/038).....	8
3.1.1.2 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichting Moderne talen-wetenschappen en in tso derde graad in de studierichting Handel (leerplan D/2012/7841/023 en D/2004/0279/029)	9
3.1.1.3 Economie in aso derde graad in de studierichting Economie-moderne talen (leerplan D/2006/0279/051).....	11
3.1.1.4 Frans in de A-stroom (leerplan 2010/7841/014)	13
3.1.1.5 Frans en Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/005 en D/2006/0279/041).....	14
3.1.1.6 Natuurwetenschappen in tso derde graad in de studierichting Handel (leerplan D/2008/7841/002).....	16
3.1.1.7 Toegepaste economie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2005/0279/014).....	18
3.1.1.8 Wiskunde in de B-stroom (leerplan D/2011/7841/021)	19
3.1.1.9 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen en in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplannen D/2002/0279/047 en D/2002/0279/048).....	21
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	22
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	23
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
4.1 Professionalisering	24
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	24
4.2 Evaluatie.....	24
4.2.1 Evaluatiepraktijk	25
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	27
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	29
6.1 Wat doet de school goed?.....	29
6.2 Wat kan de school verbeteren?	29
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	29
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	30
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	30
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	30

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

In de eerste graad biedt de Sint-Jozefschool zowel een A-stroom als een B-stroom aan. In de tweede en derde graad heeft zij een aanbod algemeen secundair onderwijs (aso) met economie, moderne talen en wetenschappen als keuzemogelijkheden, en een beperkt aanbod beroeps- en technisch secundair onderwijs (bso/tso) in het studiegebied Handel.

De school slaagt erin de meeste leerlingen succesvol te laten doorstromen. In vergelijking met de Vlaamse referentiecijfers reikt de school in het aso, het bso en het tso procentueel wel meer B-attesten uit. Met haar attesteringsbeleid wil de school de leerlingen oriënteren naar studierichtingen die aansluiten bij hun aanleg en belangstelling. Het aantal leerlingen met schoolse achterstand is vergelijkbaar met dat van andere scholen. Meer dan gemiddeld stromen de afgestudeerden door naar het hoger onderwijs. Wel kiezen zij minder dan gemiddeld voor een universitaire opleiding. Het studiesucces op het einde van het eerste jaar hoger onderwijs ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

Het erkenningsonderzoek op basis van de geselecteerde vakken en studierichtingen wijst uit dat de school in voldoende mate de onderwijsdoelstellingen realiseert. Voor enkele vakken is het onderwijsniveau zelfs uitstekend. Dat is het geval voor natuurwetenschappen in de derde graad tso en voor wiskunde in de tweede graad aso. Voor het vak aardrijkskunde verloopt het onderwijsproces daarentegen te weinig leerplangericht in de studierichting Moderne talen-wetenschappen. Ook wat de ontwikkeling van de onderzoekscompetentie betreft, hebben sommige vakgroepen nog een hele weg te gaan. In de meeste vakken vertoont de evaluatie tekorten. Voor remediërende leerbegeleiding is er doorgaans voldoende aandacht, voor preventieve leerbegeleiding is dat niet altijd het geval.

In de school heerst een stimulerend leer- en leefklimaat. Het personeel toont engagement t.o.v. de onderwijstaak en heeft aandacht voor de noden van de leerlingen. De school neemt talrijke initiatieven om haar leerlingen een brede vorming aan te bieden. De vaklokalen zijn over het algemeen goed uitgerust. De schoolinfrastructuur oogt aangenaam en verzorgd.

De school heeft aandacht voor de verhoging en het up-to-date houden van de professionaliteit van het personeel. Ze stimuleert de deelname aan schoolexterne nascholingsactiviteiten en legt die in sommige gevallen zelfs op. Voor bepaalde activiteiten voorziet ze in een intern nascholingsaanbod. Ze schakelt de pedagogische begeleidingsdienst in om ondersteuning te bieden op leraren-, vak- en schoolniveau. Leraren die een externe nascholing volgden, brengen daarover verslag uit in de vakgroep, waardoor de nieuwe kennis en inzichten verspreid geraken bij alle leden van de vakgroep. Toch worden de vakgroepen nog niet ten volle benut als instrument van interne professionalisering. Daarvoor ontbreekt het tijdens de vakvergaderingen nog teveel aan reflectie, overleg en feedback met betrekking tot inhoudelijke thema's zoals leerplanstudie, werkvormen en evaluatie.

Wat de evaluatiepraktijk aangaat, heeft de school krachtlijnen uitgeschreven voor de inhoud, de vorm en de beoordelingscriteria. De concrete invulling wordt overgelaten aan de vakgroepen en de individuele leraren. Niet alle vakgroepen slagen erin de evaluatie in voldoende mate te laten beantwoorden aan de eisen van representativiteit en validiteit. Een gebrek aan leerplangerichtheid ligt aan de basis hiervan. Ook is de transparantie van de evaluatie niet altijd voldoende gewaarborgd en zijn de evaluatieresultaten niet steeds voldoende betrouwbaar. De school neemt initiatieven om de leerbegeleiding te laten aansluiten op de evaluatiepraktijk. Bij de deliberaties wordt uitgegaan van een positieve en toekomstgerichte benadering. De B- en C-attesten worden beperkt gemotiveerd. De mogelijkheid om bij gebrek aan informatie de eindbeslissing uit te stellen, wordt oneigenlijk gebruikt als maatregel om leerlingen met een slechte (studie)houding een tweede kans te geven. Het getuigschrift van de basiskennis over bedrijfsbeheer wordt ten onrechte toegekend aan de leerlingen van de studierichting Economie-moderne talen. Het oneigenlijk gebruik van uitgestelde beslissingen en de onterechte toekenning van het getuigschrift bedrijfsbeheer zijn overtredingen van de regelgeving.

De school profileert zich als 'moderne samenlevingsschool met kwaliteitslabel'. Ze streeft een hoog

onderwijsniveau na, maar wil daarbij aandacht opbrengen voor de zorgbehoeften van de leerlingen. De schoolleiding hanteert een participatieve en communicatieve leiderschapsstijl. De mogelijkheden en stimulansen voor de teamleden om aan de besluitvormingsprocessen deel te nemen, wijzen op een gedeeld leiderschap. De school heeft aandacht voor interne kwaliteitszorg en -bewaking. Ze verzamelt, analyseert en evalueert gegevens met het oog op bijstellingen. Het ontbreekt nog aan een totaalvisie waarbij vanuit het perspectief van permanente kwaliteitsverbetering voor elk van de onderwijsprocessen de fasen van de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren, bijstellen) systematisch doorlopen worden.

De school voldoet aan de onderwijsdoelstellingen. Het beleidsvoerend vermogen is voldoende sterk om snel en adequaat de inbreuken op de regelgeving te verhelpen. Daarom wordt een gunstig advies uitgebracht.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	aardrijkskunde, Frans	
Graad 1 B	wiskunde	
Graad 1 Crea en techniek - Kantoor en verkoop	wiskunde	
Graad 2 ASO Economie	wiskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 TSO Handel	wiskunde	toegepaste economie
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans	economie, Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	aardrijkskunde, Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 TSO Handel	aardrijkskunde, natuurwetenschappen	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Aardrijkskunde in de A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)

Voldoet

De meerderheid van de leerplandoelstellingen wordt evenwichtig en in voldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod De planmatige spreiding van de thema's wordt goed gevolgd gedurende het schooljaar. Daardoor komen nagenoeg alle basisdoelstellingen en enkele uitbreidingsdoelen die aan de thema's gekoppeld zijn aan bod. De eigen leefomgeving wordt met het nodige bronnenmateriaal verwerkt in de cursus. De basisdoelstellingen die uitgaan van waarnemingen op het terrein en de themaoverschrijdende doelstellingen m.b.t. terreinwerk krijgen onvoldoende invulling. Er is aandacht voor actualiteit.

Uitrusting Het didactisch materiaal is aanwezig in een vaklokaal dat gedeeld wordt met het vak project algemene vakken en dat uitgerust is met computers voor gebruik door de leerlingen. De lessen vinden soms plaats in het vaklokaal, maar meestal in een klaslokaal. Steeds voldoet de ICT-uitrusting met internettoegang en projectiemogelijkheid. Ze wordt frequent gebruikt als ondersteuning van de lespraktijk. Via opdrachten wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT. De orohydrografische kaarten van België, Europa en de wereld zijn niet permanent beschikbaar. Dit beperkt het lokaliseren van plaatsen en het opbouwen van referentiekaarten, ook op onvoorziene momenten.

Evaluatiepraktijk De evaluatie gebeurt op basis van taken, toetsen en examens. De vragen zijn duidelijk geformuleerd, vaardigheden worden getoetst op basis van bijkomend bronnenmateriaal. De validiteit van de evaluatie wordt weinig bewaakt. De formulering van een aantal vragen of het bijhorende bronnenmateriaal sluiten daardoor te weinig aan bij het beheersingsniveau dat in de leerplandoelstellingen geformuleerd is. De representativiteit van de verschillende onderdelen in het geheel van de evaluatie wordt niet bewust nagestreefd. De betrouwbaarheid van de leerlingenresultaten wordt mogelijk aangetast door het systematisch hergebruik van identieke toetsen in parallelklassen en door de invloed van algemene attitudes op de scores. De toekenning van de scores op enkele vragen gebeurt weinig transparant.

Leerbegeleiding De leerlingen beschikken over een atlas en een leerwerkboek dat aangevuld is met bronnenmateriaal over de eigen omgeving. De leerinhouden worden via een variatie aan werkvormen behandeld. Daarbij is er sterke aandacht voor het integreren van online toepassingen. De links naar deze maatschappelijk relevante toepassingen en bijkomende ondersteuning, waaronder het beeldmateriaal uit de les, worden ter beschikking gesteld van de leerlingen via een website. Er is gelegenheid tot remediëring ad hoc. De leerstofinhouden die aanleiding geven tot deze

remediëring en de signalen die de evaluatie oplevert over het onvoldoende beheersen van sommige leerplandoelstellingen worden nog weinig benut om preventief te werken door bijsturing van de lespraktijk.

Deskundigheidsbevordering De gevolgde nascholing is de laatste jaren beperkt tot de schoolbrede vormingsinitiatieven m.b.t. algemeen pedagogisch-didactische onderwerpen. De vakgroepwerking gaat niet verder dan informeel overleg, vooral m.b.t. praktische punten en het beperkt uitwisselen van materiaal. Het gebrek aan thematisch overleg, input en feedback m.b.t. lespraktijk en evaluatie vertraagt de kwaliteitsverhoging.

3.1.1.2 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichting Moderne talen-wetenschappen en in tso derde graad in de studierichting Handel (leerplan D/2012/7841/023 en D/2004/0279/029)

Voldoet

De meerderheid van de leerplandoelstellingen wordt evenwichtig en in voldoende mate gerealiseerd in tso. De leerplandoelstellingen worden nipt voldoende gerealiseerd in aso.

Onderwijsaanbod In het tso worden de thema's 'Kosmografie', 'Atmosfeer' en 'Draagkracht en mondiale verschuivingen' volledig en leerplangericht uitgewerkt. 'Verstedelijking en Ruimtelijke ordening' wordt globaal behandeld, maar de aansluiting bij de eigen leefomgeving ontbreekt. De leerplandoelstellingen uit 'Opbouw en afbraak van fysische landschappen' die betrekking hebben op de hele aarde worden behandeld, maar de studie van twee reliëfgebieden krijgt een andere invulling dan deze die het leerplan verwacht. Daardoor is dit onderdeel niet afgestemd op de interesse die gekoppeld wordt aan het profiel van de leerlingen. De geologische excursie wordt niet elk schooljaar georganiseerd. De themaoverschrijdende doelstellingen worden niet bewust verwerkt in het aanbod. Daardoor blijft er een gebrek aan de kennismaking met geografisch informatiesystemen (GIS). In het eerste leerjaar is er ruime aandacht om de actualiteit in het aanbod te verwerken. In het tweede leerjaar wordt een selectie van feiten uit de actualiteit apart behandeld. Het verband ervan met de leerplandoelstellingen is niet steeds duidelijk.

In de studierichting Moderne talen-wetenschappen van het aso worden de meeste leerplandoelstellingen aangeboden met een diepgang die voldoet voor de invulling van de vakgebonden eindtermen. Toch blijft er een hiaat wat betreft de doelstellingen uit het thema 'De structuur en evolutie van het heelal en van het zonnestelsel' en vertrekt het aanbod van enkele doelstellingen uit 'Verstedelijking en ruimtelijke ordening' niet vanuit de eigen leefomgeving. De geografische excursie krijgt een kwaliteitsvolle invulling. De themaoverschrijdende doelstellingen komen voldoende aan bod. Een selectie van feiten uit de actualiteit wordt apart behandeld. Het verband met de leerplandoelstellingen is niet steeds duidelijk.

Het aanbod van de leerplandoelstellingen die gekoppeld zijn aan de realisatie van de specifieke eindtermen (SET) van de pool Wetenschappen is onvolledig en onevenwichtig. Het thema 'Bodems' wordt, net als het keuzethema, voldoende behandeld. De wetenschappelijke invulling van de andere SET-gerelateerde doelen is zwak. Ze ontbreekt voor 'Dateringsmethoden' en 'Quartaire klimaatsveranderingen'.

Vorig schooljaar participeerde het vak aardrijkskunde in de realisatie van de

onderzoekskompetentie met een geïntegreerd onderzoek. De school heeft de organisatie voor de realisatie van de onderzoekskompetentie in de pool Wetenschappen dit schooljaar hervormd. Ze volgt daarbij niet de aanbeveling van het leerplan en kiest voor de realisatie ervan in elk van de poolvakken. De opdrachten die in het vak aardrijkskunde gegeven worden, omvatten slechts enkele stappen van het vereiste onderzoekstraject en de begeleiding daarbij. Ze kan dan ook niet langer ingeroepen worden als realisatie van de onderzoekskompetentie binnen de pool.

Uitrusting De lessen vinden plaats in een klaslokaal of in het open leercentrum. De ICT-uitrusting met internettoegang en projectiemogelijkheid voldoet. Ze wordt frequent gebruikt als ondersteuning van de lespraktijk. In de meeste klassen wordt invulling gegeven aan de onderzoeks- en ICT-vaardigheden door de leerlingen. De orohydrografische kaarten van België, Europa en de wereld zijn niet permanent beschikbaar. Dit beperkt het lokaliseren van plaatsen, ook op onvoorziene momenten.

Evaluatiepraktijk In het eerste leerjaar van de derde graad tso wordt met een variatie aan vraagvormen en op basis van bronnenmateriaal gepeild naar kennis, inzicht en vaardigheden. De vragen zijn duidelijk geformuleerd, de correctie gebeurt zorgvuldig. Het geheel van de bevraging is representatief voor de leerplandoelstellingen die in dat leerjaar worden behandeld.

In het tweede leerjaar van de derde graad tso en in de derde graad Moderne talen-wetenschappen gaan de vragen weinig uit van de leerplandoelstellingen. Daardoor zijn ze zelden afgestemd op het beheersingsniveau dat in de doelstellingen vooropgesteld wordt. In combinatie met het onevenwichtige onderwijsaanbod van de doelen, is de evaluatie weinig representatief voor het gedeelte van het leerplan dat schriftelijk bevraagd wordt. Ook de extrapolatie van de score op slechts één afgenomen toets naar het gewicht van het dagelijks werk voor het hele tweede semester illustreert het gebrek aan aandacht voor de validiteit van het behaalde resultaat. De beoordeling van de onderzoekskompetentie vorig schooljaar mist transparantie wegens het ontbreken van gewichten en deelscores voor proces- en productevaluatie. Er wordt bij het einde van het onderzoek één score toegekend waarvan de opbouw niet kan geduid worden. Ook de quotering van de mondelinge examens is niet transparant omdat er geen neerslag is van de gestelde vragen en van de antwoorden van de leerling. Daardoor levert deze evaluatie geen bijdrage tot het aantonen dat de leerplandoelstellingen van de betreffende leerstof in voldoende mate gerealiseerd worden en stelt de school zich kwetsbaar op bij eventuele betwistingen van de behaalde leerlingresultaten.

Leerbegeleiding De leerlingen beschikken over een cursus en een atlas. In het eerste leerjaar van de derde graad tso is de cursus leerplangericht uitgewerkt en is er bijkomende ondersteuning via het elektronisch leerplatform. In de overige leerjaren is de ondersteuning beperkter. In de pool Wetenschappen biedt de cursus, zowel wat betreft tekst als bronnen, slechts beperkt houvast om de leerplandoelstellingen op het verwachte niveau te realiseren. De leerlingen weten duidelijk wat verwacht wordt bij de evaluatie. Eventuele remediëring wordt ad hoc georganiseerd.

Deskundigheidsbevordering Uit het nascholingsaanbod wordt een gerichte keuze gemaakt. De

vakgroepwerking is beperkt tot informeel overleg, vooral m.b.t. praktische punten en het beperkt uitwisselen van materiaal. De leden van de vakgroep reflecteren individueel uitgebreid over hun lespraktijk. Omdat de leerplanrealisatie niet steeds als basis en als doel gesteld wordt bij deze reflectie, vertoont de realisatie belangrijke kwaliteitsverschillen naargelang het leerjaar en het thema.

3.1.1.3 Economie in aso derde graad in de studierichting Economie-moderne talen (leerplan D/2006/0279/051)

Voldoet

Het onderwijsaanbod voldoet. De examens zijn over het algemeen voldoende valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. De uitrusting voldoet ruimschoots aan de leerplaneisen.

Onderwijsaanbod De verschillende componenten van het leerplan komen voldoende evenwichtig aan bod. Er wordt in voldoende mate tegemoet gekomen aan de algemene doelstelling van het leerplan om de leerlingen vanuit concrete contexten inzicht te laten ontwikkelen in de belangrijkste economische concepten en in hun onderlinge verbanden. Ook is er voldoende aandacht voor analytische en probleemoplossende vaardigheden die de leerlingen toelaten hun kennis en inzicht doelgericht toe te passen in diverse contexten.

Wat de onderzoekscompetentie betreft, heeft de vakgroep nog een hele weg te gaan. Dit schooljaar heeft ze de mogelijkheid om de leerlingen zelf een onderzoeksthema te laten bepalen sterk ingeperkt. De meeste onderzoeksthema's worden nu door de leraren aangebracht en zijn voor alle leerlingen dezelfde. Deze thema's laten de leerlingen echter onvoldoende toe onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen. In de meeste gevallen is het onderzoeksopzet te bescheiden om de leerlingen doelgericht te laten focussen op de onderscheiden onderzoeksstappen. Bovendien hebben de opgegeven onderwerpen veelal een technische inslag. Dat staat een confrontatie van de onderzoeksresultaten met andere standpunten in de weg. In één enkel geval wordt de onderzoekscompetentie zelfs verengd tot het hanteren van een oplossingsmethode. Dit duidt erop dat de vakgroep nog onvoldoende vertrouwd is met het achterliggend concept van de onderzoekscompetentie. Dit verklaart mede waarom de vakgroep nog geen graadoverstijgende strategie uitgewerkt heeft voor de ontwikkeling van de onderzoekscompetentie.

Evaluatiepraktijk Conform de schoolafspraken wordt het eindresultaat voor 30% bepaald door dagelijks werk en voor 70% door examens. Het dagelijks werk wordt geëvalueerd aan de hand van toetsen en taken. Er wordt frequent getoetst. In het tweede leerjaar zijn de toetsen soms erg volumineus, waardoor ze meer de functie krijgen van product- dan van procesevaluatie. Bij de taken gaat het veelal om groepswerken met aansluitende presentatie.

De examens zijn over het algemeen voldoende valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. Naast kennis wordt ook naar toepassingsvaardigheid gepeild. De vraagstelling wordt regelmatig gelinkt aan een context, wat op zich verdienstelijk is. Soms zijn de geschetste contexten echter te breed uitgesponnen en fungeren zij eerder als oefening in begrijpend lezen dan als middel om na te gaan of een leerplandoelstelling bereikt is. In het tweede leerjaar ontbreekt bij een

groot aantal vragen een voorgedrukte puntenverdeling per deelvraag, wat ten koste gaat van de transparantie.

De vakgroep heeft zich nog niet bezonnen over het gewicht van de onderzoekscompetentie in de eindbeoordeling van de leerling. Momenteel wordt die te beperkt verrekend in het cijfer voor dagelijks werk. Ook over het aandeel van proces- versus productevaluatie en de evaluatiecriteria voor het beoordelen van de onderscheiden onderzoeksfases werd nog onvoldoende nagedacht.

Aan de leerlingen van de studierichting Economie-moderne talen kende de school in het verleden automatisch het getuigschrift over de basiskennis van bedrijfsbeheer toe. Ten onrechte ging zij ervan uit dat de vereiste competenties in het vak economie behandeld werden. Pas dit schooljaar is ze zich ervan bewust geworden dat dit niet het geval is. Vanaf dit schooljaar wordt het getuigschrift niet meer uitgereikt.

Leerbegeleiding

In de les heerst een taakgericht leerklimaat. Voor de aanbreng van nieuwe leerinhouden wordt regelmatig gebruik gemaakt van het onderwijsleergesprek. Op andere momenten werken de leerlingen zelfstandig aan een opdracht. Om de leerlingen actief bij het leerproces te betrekken wordt soms geopteerd voor meer innovatieve werkvormen zoals parallel groepswerk of expertgroepen. Bij de lesopbouw wordt vaak gebruik gemaakt van een elektronische presentatie die de leerlingen achteraf op het leerplatform kunnen raadplegen.

In het eerste leerjaar worden regelmatig films vertoond die telkens verscheidene lesuren in beslag nemen. Hoewel zij niet helemaal los staan van de leerinhouden, is de toegevoegde waarde voor de leerplanrealisatie uiterst gering, mede omdat de leerlingen geen enkele verwerkingsactiviteit uitvoeren.

Over het algemeen is er te weinig aandacht voor de wijze waarop de leerlingen de leerinhouden verwerken. Zij worden nog onvoldoende gestimuleerd om gericht leerstrategieën te kiezen met het oog op de te bereiken doelen. In de voorgelegde leerlingennotities worden zelden samenvattingen aangetroffen. Waar de onderzoekscompetentie een gedroomde kans biedt om de leerlingen hun leerproces te leren reguleren, wordt dit met de huidige invulling sterk beknot.

De toetsen worden steeds vooraf aangekondigd en achteraf in de klas overlopen. Van de leerlingen wordt verwacht dat zij hun fouten corrigeren.

Voor bijkomende uitleg kunnen de leerlingen tijdens de middagpauze of na de lesuren bij hun leraren terecht. Van deze mogelijkheid maken de leerlingen echter weinig gebruik. Meer belangstelling is er voor het aanbod om via mail vragen te stellen aan de leraren, vooral dan bij het naderen van de examens.

Uitrusting

Aan de eisen met betrekking tot de minimale materiële uitrusting wordt ruimschoots voldaan. In de leslokalen heeft elke leerling de beschikking over een pc. In het eerste leerjaar hanteren de leerlingen de pc's voornamelijk voor het maken van grafieken met behulp van rekenbladen, in

het tweede leerjaar voor het opzoeken van gegevens via het internet. Het elektronisch materiaal dat bij de leerboeken hoort, wordt door de leraar actief aangewend bij het voeren van onderwijsleergesprekken.

Deskundigheidsbevordering Om hun eigen deskundigheid verder te ontwikkelen, volgen de leraren geregeld nascholing. Sporen hiervan zijn zichtbaar in de evaluatiepraktijk. Wel worden de vakvergaderingen nog onvoldoende aangegrepen als middel om van elkaar te leren. De behandelde onderwerpen zijn veelal van praktische of organisatorische aard. Over inhoudelijke onderwerpen zoals lesstrategieën, de wijze van evalueren, de aanpak van de leerbegeleiding, het opzetten van een leerlijn voor de onderzoekscompetentie, ..., wordt nog te weinig van gedachte gewisseld.

3.1.1.4 Frans in de A-stroom (leerplan 2010/7841/014)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt. De evaluatiepraktijk gaat in voldoende mate na of de eindtermen en leerplandoelen bereikt worden.

Onderwijsaanbod De vakgroep hanteert verschillende leerboeken naargelang van het keuzegedeelte of de basisoptie. De planningsdocumenten werken hierbij voldoende ondersteunend zodat het aanbod van de eindtermen en de leerplandoelen voor alle leerlingen voldoende evenwichtig is. Enkel in de basisoptie Handel wordt de opbouw van het beschrijvend naar het structurerend verwerkingsniveau voor schrijfvaardigheid onvoldoende bewaakt.

De grammaticale en lexicale componenten worden meestal aangebracht in een functionele context en concentrisch opgebouwd maar nog niet optimaal geïntegreerd in het vaardigheidsonderwijs. Er is voldoende aandacht voor het inslijpen en consolideren van de nieuwe woordenschat en grammatica. De transfer van deze verwerkingsopdrachten naar meer betekenisvolle taaltaken gebeurt nog niet systematisch.

Het onderwijs- en leerproces zijn voldoende afgestemd op de verwerving van de receptieve en productieve vaardigheden. Luister-, lees- en gespreksvaardigheid worden frequent ingeoefend. Hierbij wordt het gamma van tekstsoorten, aangereikt door de eindtermen en het leerplan, volledig geëxploreerd. In verhouding tot het aantal eindtermen schrijven leerlingen in bepaalde klasgroepen te weinig functionele teksten doorheen het schooljaar.

Evaluatiepraktijk De vakgroep heeft recentelijk haar evaluatiepraktijk bijgestuurd en werkt aan een meer representatieve evaluatie waarbij taaltaken meer centraal staan. De evaluatie van de kenniscomponent en van de leerplandoelen voor lezen, luisteren, spreken en gesprekken voeren voldoet in de examens. De evaluatie van schrijfvaardigheid is niet valide omdat ze onvoldoende afgestemd is op de eindtermen en leerplandoelen en onvoldoende gevarieerd is. In enkele examens van dit schooljaar spoort de verhouding kennis-vaardigheden niet met het gewicht dat het leerplan er aan toekent. Geïsoleerde kennis en vertalingen krijgen nog te veel gewicht, zowel in het dagelijks werk als in de examens. Positief is dat men sinds dit schooljaar streeft naar een frequentere evaluatie van de vaardigheden in het dagelijks werk. Op die manier krijgen de leerlingen een correcter beeld van hun

progressie voor de vijf vaardigheden. Bij elke rapportperiode worden algemene attitudes beoordeeld. Vakattitudes, gerelateerd aan taalvaardigheidsdoelen, komen hierbij niet aan bod.

Leerbegeleiding De lessen verlopen in een stimulerende sfeer en het consequente gebruik van het Frans als instructietaal vormt een extra bron van luistertraining. De leerlingen zelf worden echter onvoldoende aangemoedigd om de doeltaal actief te gebruiken waardoor functioneel alledaags Frans te weinig aan bod komt. Het onderwijsleergesprek en duowerk zijn veel voorkomende werkvormen. Leraarafhankelijk worden ook leerlingactieve werkvormen gehanteerd. Er is voldoende aandacht voor begeleid zelfstandig leren. Het inoefenen van leerstrategieën gebeurt eerder impliciet. Leerstofoverzichten en studietips ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Deze schema's zijn echter gebaseerd op een grammaticale en lexicale aanpak en sluiten niet aan bij de huidige leerplannen waarin taaltaken centraal staan. De vakgroep zorgt voor structurele remediëring via inhaallessen. Het effect hiervan wordt globaal opgevolgd door de klassenraden. Voor leerlingen met leerstoornissen wordt gedifferentieerd in de evaluatie.

Uitrusting Elk lokaal is uitgerust met een computer met internetverbinding en projectiemogelijkheid. De leraren zetten het aanwezige didactisch materiaal en de ICT-uitrusting voldoende in met het oog op het bereiken van de leerplandoelen. Woordenboeken zijn voorhanden en in klasgroep maken de leerlingen extra online verwerkingsopdrachten of oefenen ze de digitale correspondentie. Hiervoor kunnen ze terecht in een pc-lokaal. De aankleding van de lokalen met didactische posters of met verwijzingen naar de Franstalige leefwereld en cultuur is beperkt.

Deskundigheidsbevordering Via nascholing en leren van elkaar tracht het jonge lerarenteam zijn competenties verder te ontwikkelen. Het formele en informele vakoverleg betreffen voornamelijk organisatorische elementen maar ook inhoudelijke thema's zoals het talenbeleid en de remediërende leerbegeleiding komen aan bod. Inhoudelijke afspraken m.b.t. gelijkwaardige en leerplangerichte evaluaties en de verdere implementatie van communicatief taalonderwijs dringen zich op.

3.1.1.5 Frans en Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/005 en D/2006/0279/041)

Voldoet

De eindtermen van de basisvorming, de specifieke eindtermen en de leerplandoelen worden voor beide talen in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie gaat in voldoende mate na of alle leerplandoelen bereikt worden.

Onderwijsaanbod De vier vaardigheidsvelden worden voldoende geïntegreerd in het leerstofaanbod op een verwerkingsniveau dat aansluit bij de eindtermen van de basisvorming. Het aanbod is echter niet altijd evenwichtig: vooral in de lessen Frans domineren lees- en luisterteksten waardoor gespreksvaardigheid (een relatief complex rechtstreeks gesprek en een niet al te complex telefoongesprek) onvoldoende aan bod komt. Voor de schrijfopdrachten is de aansluiting bij de tekstsoorten die de leerplannen vermelden, beperkt en dit zowel voor Engels als voor Frans. De integratie van de taalkundige component in het vaardigheidsonderwijs is nog niet

optimaal. De woordenschatopbouw in de lessen Frans is hoofdzakelijk gericht op de kennis van woorden op zich en niet op het gebruik ervan in relevante communicatieve taalsituaties. De ontwikkeling van de luistervaardigheid wordt bevorderd door het vlot en verzorgd taalgebruik van de leraren en het consequent gebruik ervan in hun interactie met de leerlingen. Doelen m.b.t. de interculturele component worden op authentieke wijze gerealiseerd door de organisatie van studie-uitstappen.

De leerplandoelen m.b.t. de specifieke eindtermen worden voldoende bereikt, ook al zijn ze niet expliciet opgenomen in de planningsdocumenten. Men beoogt voldoende de verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming door een verdieping van de reflectie op communicatie, taal en cultuur. Duidelijke afspraken over de taalvakken heen dringen zich echter op voor een meer evenwichtige benadering van de verschillende doelstellingsdomeinen. Momenteel is er in beide talen veel aandacht voor het domein 'Taal en cultuur' (SET 4 tot 9). Het domein 'Taal als systeem' (SET 10 tot 15) komt voor Engels voldoende aan bod maar wordt nog onvoldoende uitgediept voor Frans. Voor het domein 'Taal en communicatie' (SET 1 tot 3) is er in beide talen voldoende aandacht voor het aanbod van domeinspecifieke teksten. De reflectie op talige communicatie vanuit een communicatiemodel en dit in de eigen cultuur maar ook in andere culturen, komt minder expliciet aan bod.

In het kader van de realisatie van de specifieke eindtermen m.b.t. de onderzoekscompetentie krijgen de leerlingen zowel voor Engels als voor Frans een opdracht. Binnen een vrij gekozen thema formuleren de leerlingen zelf een onderzoeksvraag. Het betreft telkens een literair of linguïstisch vraagstuk waarbij de onderzoeksresultaten mondeling en schriftelijk gerapporteerd worden. Hierbij worden alle stappen van het onderzoeksproces doorlopen waaraan afwisselend een proces- of een productevaluatie gekoppeld wordt. Het merendeel van de afgeleverde werkjes is dan ook zeer kwaliteitsvol.

Evaluatiepraktijk De evaluatie voor Engels is overwegend representatief. Enkel het mondeling examen is onvoldoende gericht op de evaluatie van de leerplandoelen. Hier toetst men te veel de kennis over behandelde teksten en te weinig de communicatievaardigheid in onvoorziene maar reële situaties. Voor Frans voldoet de evaluatie voor lees-, luister- en spreekvaardigheid. Globaal genomen overstijgt de evaluatie echter te weinig het reproductieniveau. Dit manifesteert zich in contextloze oefeningen die focussen op één bepaald aspect van taalbeheersing, vertalingen en een overwegend reproductieve vraagstelling voor literatuur en cultuur. Gespreksvaardigheid wordt niet beoordeeld en ook voor schrijven worden niet alle leerplandoelen systematisch geëvalueerd. Doorheen het schooljaar worden de vaardigheden voldoende frequent getoetst voor het vak Engels. Voor Frans domineren in het dagelijks werk kennistoetsen met vertalingen van losse woorden en werkwoordsvormen. Zowel voor Engels als voor Frans worden bij elke rapportperiode algemene attitudes beoordeeld. Vakattitudes, gerelateerd aan taalvaardigheidsdoelen, komen hierbij niet aan bod.

Leerbegeleiding De lessen verlopen in een positief leerklimaat : de communicatie is laagdrempelig en vooral voor Engels worden leerlingen uitdrukkelijk

aangemoedigd tot interactie. Leerlingactieve werkvormen worden hier voldoende ingezet met het oog op het trainen van taalvaardigheid. Zowel voor Frans als voor Engels werken de leerlingen met een taalportfolio. Op die manier trachten de leraren hun leerlingen meer leerautonomie bij te brengen en het zelfstandig werk te stimuleren. Bij onderzoeksoopdrachten wordt de OVUR-strategie (Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren, Reflecteren) gehanteerd waardoor er voldoende aandacht is voor planmatig leren en werken. Procesevaluatie ondersteunt hierbij ook de leerlingen in hun leerproces. De leraren geven gerichte feedback, aangepast aan de noden van de leerlingen, en ze bieden begeleiding in geval van tegenvallende leerprestaties. Voor leerlingen met leerstoornissen worden maatregelen getroffen. De expliciete aandacht die in de lessen Engels gaat naar leesstrategieën is een voorbeeld van goede praktijk.

Uitrusting Er zijn voldoende leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelen. De lokalen zijn uitgerust met een computer met internetverbinding en beamer en er zijn woordenboeken beschikbaar. De lokalen zijn beperkt aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De integratie van ICT voor het inoefenen van leerstof of voor communicatie met de leerlingen vindt leraarafhankelijk ingang.

Deskundigheidsbevordering Zowel de vakgroep Engels als de vakgroep Frans volgen nascholing en doen een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst met het oog op verdere professionalisering. Voor Engels draagt deze deskundigheidsbevordering bij tot meer communicatief taalonderwijs, waarbij taaltaken centraal staan, en tot een overwegend representatieve evaluatie. Voor Frans hinkt de implementatie van de verworven inzichten in de onderwijspraktijk nog achterop. Tussen de vakgroepen Engels en Frans is reeds een vakinhoudelijke uitwisseling tot stand gekomen wat de realisatie van de onderzoekscompetentie en het werken met een portfolio betreft. Voor een doelmatige realisatie van de andere poolgebonden specifieke eindtermen is bijkomend overleg noodzakelijk.

3.1.1.6 Natuurwetenschappen in tso derde graad in de studierichting Handel (leerplan D/2008/7841/002)

Voldoet

Alle leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze en met meer dan voldoende diepgang aan bod. De evaluatie is voldoende valide en transparant.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de vakinhoudelijke eindtermen worden volledig en op een degelijk beheersingsniveau gerealiseerd. Alle grote leerplandelen krijgen minstens voldoende aandacht. De verplichte thema's 'voortplanting' en 'erfelijkheid' komen aan bod in het eerste leerjaar. In het eindjaar worden er ruim voldoende lestijden besteed aan vier andere thema's uit het leerplan, namelijk 'evolutieleer', geluid en licht', kunststoffen' en 'kernfysica'.

De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de vakoverstijgende eindterm 'onderzoekend leren' worden vooral geconcretiseerd als praktische toepassingen op de behandelde leerinhouden of als proefondervindelijke bevestiging van de juistheid daarvan. Onderzoekend leren in de betekenis van zelf ontdekkend leren aan de hand van de natuurwetenschappelijke onderzoeksmethode krijgt een veeleer beperkte

invulling. Alleen het practicum microscopie in het eerste leerjaar beantwoordt daar volledig aan. Daarnaast zijn er in beide leerjaren voldoende onderzoeksoopdrachten. Hierbij wordt er efficiënt gebruik gemaakt van het digitaal leerplatform.

De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de gemeenschappelijke eindtermen 'Wetenschap en samenleving' komen duidelijk aan bod. In de leerlingendocumenten zijn daarover meerdere sporen te vinden via actualiteitsberichten, verslagen van videoreportages en taken. Men streeft ernaar de leerlingen een link te laten leggen tussen enerzijds waarnemingen en experimenten in een klassituatie en anderzijds situaties uit de eigen leefwereld. Het belang van biotechnologie voor de samenleving wordt geïllustreerd met voorbeelden uit de geneeskunde en landbouw. Hierbij is er aandacht voor wetenschappelijke attitudes, zoals waarnemingen en informatie objectief en kritisch voorstellen en de eigen conclusies verantwoorden, feiten onderscheiden van meningen en vermoedens en met anderen samenwerken, naar anderen luisteren en de eigen mening zo nodig herzien.

Evaluatiepraktijk De evaluatie getuigt van een degelijk studiepeil, is transparant en globaal voldoende valide, maar niet altijd volledig betrouwbaar om het bereiken van de leerplandoelstellingen te meten: bij een aantal examenopgaven (meerkeuzevragen en kruiswoordraadsel) kan het antwoord geraden of door eliminatie van de keuzemogelijkheden gevonden worden, waardoor een correct antwoord geen uitsluitsel geeft over het kennen en kunnen van de leerlingen. Bovendien kan men met deze vragen het denkproces van de leerlingen niet volgen, wat essentieel is bij denkvragen en oefeningen.

Voor natuurwetenschappen zijn de jaarresultaten behoorlijk, hoewel in het eerste leerjaar 20 % van de leerlingen een onvoldoende behaalt. Voor dagelijks werk zijn er ruim voldoende toetsen en opdrachten en de open examenvragen hebben een redelijke moeilijkheidsgraad.

Leerbegeleiding De lessen verlopen in een aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. Voor het bereiken van de lesdoelen hanteert de leraar gepaste en meestal leerlingactieve werkvormen zoals zelfstandig werk en groepswork. Het probleemoplossend denken van de leerlingen wordt geregeld aangesproken via de doelgerichte denkvragen tijdens de lesopbouw en de oefeningen op de leerstof. Men maakt gebruik van een eigen cursus die volledig geënt is op het leerplan.

Het digitaal platform wordt goed gebruikt, niet alleen voor leerstofaanbod, taken en indirecte communicatie, maar ook voor remediëring en differentiatie. Leerlingen die bijkomende uitleg wensen, kunnen vlot bij hun leraar terecht, zowel tijdens als buiten de lessen.

Uitrusting De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De school heeft voor natuurwetenschappen een goed uitgerust wetenschapslokaal. Het is wel belangrijk dat alle lessen van het vak kunnen georganiseerd worden in een dergelijk lokaal. De inrichting van het laboratorium voldoet aan de technische voorschriften betreffende arbeidsveiligheid van de Codex over het welzijn op het werk. Het leslokaal

biedt voldoende mogelijkheden tot projectie (grootbeeldprojectie met pc) en voor de realisatie van het leerplan is er een demonstratietafel waar zowel water als elektriciteit voorhanden zijn.

3.1.1.7 Toegepaste economie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2005/0279/014)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet. De evaluatie is representatief voor de leerplandoelstellingen en gebeurt valide. De materiële uitrusting voldoet aan de leerplaneisen.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod beantwoordt grotendeels aan de leerplandoelen: er worden nauwelijks hiaten aangetroffen. De meeste leerplandoelen worden bovendien voldoende diepgaand behandeld. Wel wordt bij de betalingswijzen nog te weinig gebruik gemaakt van routeschema's om de werking ervan te verklaren. Ook valt het op dat aan de studie van de documentenstroom in de handelsonderneming aanzienlijk minder lestijden worden besteed dan het leerplan als richtinggevend voorop stelt. In het onderdeel verkopen ligt de klemtoon in het eerste leerjaar nog te veel op een theoretische benadering van de leerinhouden in plaats van op de inoefening van de onderscheiden fasen van het verkoopgesprek. In overeenstemming met de leerplaneisen wordt zowel in het eerste als in het tweede leerjaar een project uitgevoerd. In het eerste leerjaar gaat het om een vakoverschrijdend project waaraan een bedrijfsbezoek gekoppeld wordt; in het tweede leerjaar om de uitvoering van een bedrijfssimulatie.

Evaluatiepraktijk In de loop van het schooljaar wordt frequent getoetst of de leerlingen de leerplandoelstellingen bereikt hebben. Dit beantwoordt aan het opzet van de school om een relatief groot gedeelte van het puntentotaal toe te kennen aan dagelijks werk. Niet alle toetsen worden vooraf aangekondigd. Naast toetsen worden ook taken en opdrachten in het dagelijks werk verrekend. De evaluatiecriteria die gehanteerd worden voor de beoordeling van praktische opdrachten, zijn soms nog te weinig gedetailleerd uitgeschreven. Jaarlijks zijn er drie examens. Bij alle examens wordt het globaal te behalen puntentotaal en het puntentotaal per vraag, maar niet per deelvraag vermeld. Daardoor beantwoorden de examens nog niet volledig aan het transparantiecriterium. Doorgaans is de vraagstelling valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. Dat geldt in iets mindere mate voor het onderdeel 'Op verkenning in de handelswereld', waar de vragen soms eenduidigheid missen, naar begrijpend lezen peilen of niet rechtstreeks aansluiten bij een leerplandoelstelling. De leerplanaanbeveling om dit leerstofonderdeel permanent te evalueren wordt niet gevolgd. Dat gebeurt wel voor het onderdeel 'De documentenstroom in de handelsonderneming'. Positief is dat het resultaat voor dit vakonderdeel in het examencijfer verrekend wordt, waardoor het een zwaarder gewicht krijgt in het eindresultaat. Het onderdeel boekhouden wordt in het eerste leerjaar vrij mild gecorrigeerd: aan vroeger geleerde boekingen wordt hetzelfde puntengewicht toegekend als aan nieuwe boekingen. Dit vermindert de betrouwbaarheid van het eindresultaat als maatstaf voor de mate waarin de leerlingen de nieuwe leerplandoelstellingen verworven hebben. Conform de wijze van behandeling in de klas wordt het onderdeel 'Verkopen' hoofdzakelijk theoretisch bevraagd en worden de beoogde vaardigheden onvoldoende verrekend in de evaluatie.

Leerbegeleiding De leraren hebben oog voor het bewerkstelligen van een taakgericht leerklimaat. De lessen verlopen doorgaans leraargestuurd met het onderwijsleergesprek als dominante werkvorm. Bij het onderdeel boekhouden wordt het leer- en redeneerproces goed ondersteund door het systematisch gebruik van het boekhoudalgoritme. Er wordt aandacht geschonken aan het leveren van verzorgd werk. Bij het inoefenen wordt meestal gebruik gemaakt van zelfstandig werk. Opmerkelijk is dat de leraren de oefeningen bij elke leerling afzonderlijk nakijken. Op het elektronisch leerplatform worden lesoverzichten en correctiesleutels bij niet-opgeloste oefeningen ter beschikking gesteld. Er gaat nog te weinig aandacht uit naar het begeleiden van de leerlingen bij het leren maken van samenvattingen. Van de leerlingen wordt verwacht dat zij zelf de fouten verbeteren, die de leraar in de toetsen aangestipt heeft. Aan leerlingen die de leerstof onvoldoende begrepen hebben, wordt de mogelijkheid geboden om inhaalles te volgen. Sommige leerlingen maken van dit aanbod regelmatig gebruik. Leerlingen, van wie de resultaten na de kerstexamens ondermaats zijn, krijgen soms een remediëeringsplan opgelegd. Voor zij-instromers die in het tweede leerjaar willen instappen, wordt eind augustus een inhaalcursus georganiseerd.

Uitrusting Aan de eisen met betrekking tot de minimale materiële uitrusting is voldaan. In het eerste leerjaar zijn de lessen gedeeltelijk en in het tweede leerjaar volledig in een computerklas ingeroosterd. De software voor de verwerking van de documentenstroom in de handelonderneming en een didactisch boekhoudpakket zijn voorhanden. Voor de lessen die in een gewone klas geprogrammeerd worden, beschikt de leraar over een pc en een beamer. Die worden vooral gebruikt voor presentaties.

Deskundigheidsbevordering Om hun eigen deskundigheid verder te ontwikkelen, volgen de leraren geregeld nascholing. Wel worden de vakvergaderingen nog onvoldoende aangegrepen als middel om van elkaar te leren. De behandelde onderwerpen zijn veelal van praktische of organisatorische aard. Over inhoudelijke onderwerpen zoals de lesaanpak of de wijze van evalueren wordt minder van gedachte gewisseld.

3.1.1.8 Wiskunde in de B-stroom (leerplan D/2011/7841/021)

Voldoet

De ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate nagestreefd. De evaluatie is voldoende valide en transparant.

Onderwijsaanbod De vaststellingen slaan op de basisvorming in de eerste graad van de B-stroom. Vorig schooljaar kwam een meerderheid van de doelstellingen van het nieuwe graadsleerplan al aan bod in het eerste leerjaar. Een aantal werd doorgeschoven naar het tweede leerjaar en komt er dit schooljaar aan bod.

Ondanks het sterk leerboekgericht werken, volgt de onderwijspraktijk in beide leerjaren voldoende de visie van het leerplan om jongeren wiskundig weerbaar te maken om goed te kunnen functioneren in de maatschappij, want de toepassingen zijn afgestemd op de leefwereld van de leerlingen. De bedoeling van het leerplan om de leerplandoelstellingen te realiseren aan de hand van concrete, levensechte problemen en situaties, waardoor de leerlingen het nut, voordelen en noodzaak van de leerdoelen ervaren,

wordt hierdoor nagekomen. De verschillende domeinen worden afgehandeld volgens het leerplan.

De domeinoverschrijdende doelen zijn herkenbaar aanwezig in de lessen o.a. schatten, wiskundige informatie verwerven en verwerken, wiskundige problemen oplossen en werken met een zakrekenmachine. Men benut echter nog te weinig de flexibiliteit die het leerplan biedt om te differentiëren binnen de leerlingengroep. Er gaat veel aandacht naar soms zinloos rekenwerk, wat zeker niet de bedoeling is van het nieuwe leerplan. Ook de integratie van ICT is een zwak punt.

Evaluatiepraktijk De leerlingenevaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen en is valide, transparant en betrouwbaar. De aandacht in de lessen voor vaardigheden en attitudes is conform de verwachtingen in het leerplan. De vorderingen die individuele leerlingen maken wat dat betreft worden echter nog te weinig systematisch in kaart gebracht doordat de evaluatie vooral gericht blijft op toetsen na elk hoofdstuk en taken (productevaluatie). Van procesevaluatie is er nagenoeg geen sprake. De voortdurende aandacht voor succeservaringen bij leerlingen is zeker een positief gegeven.

Voor wiskunde zijn de jaarresultaten behoorlijk, hoewel 1/3 van de leerlingen een onvoldoende behaalt op het examen. Dit is een synthese van de toetsen voor het dagelijks werk.

Leerbegeleiding De lessen verlopen in een aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. De leerlingen worden met veel aandacht als persoon benaderd. De communicatie is zowel in 1B als in het beroepsvoorbereidend leerjaar overwegend stimulerend en gericht op inzet. Er wordt expliciet rekening gehouden met de moeilijke beginsituatie van de leerlingen (leerstoornissen, leerachterstand). Men pakt dit probleem aan door o.a. beperkt te differentiëren via extra oefeningen en rekenpuzzels. Deze werkwijze herstelt deels de leerachterstand bij sommige leerlingen.

De aandacht voor het Nederlands als instructietaal en de vakspecifieke woordenschat is goed. Er is aandacht voor vakjargon via een hoofdstuk 'Begrepen?'.

Voor een structurele aandacht van de leerbegeleiding in de lessen zijn er nog groeikansen, zowel op lerarenniveau als op leerlingenniveau. De lessen worden te weinig visueel ondersteund. Uit lesobservaties, gesprekken en leerlingannotaties blijkt dat het klassieke lespatroon af en toe op een functionele wijze wordt doorbroken met begeleid zelfstandig werken.

Uitrusting De materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren voldoet. De leerlingen beschikken over een ruim klaslokaal met de nodige opbergruimte en met voldoende mogelijkheden tot projectie (grootbeeldprojectie met computer). De aankleding van de lokalen biedt geen inhoudelijke meerwaarde aan de onderwijs- en leeromgeving. De leraar beschikt over voldoende bordtekenmateriaal en zorgt zelf voor speels materiaal waarbij rekenen, logisch denken en inzicht in vlakke- en ruimtefiguren aan bod komen.

3.1.1.9 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen en in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplannen D/2002/0279/047 en D/2002/0279/048)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Alle leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze en met meer dan voldoende diepgang aan bod. De evaluatie is voldoende valide en transparant.

Onderwijsaanbod De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming van deze studierichtingen. Alle leerplandoelen en eindtermen worden op een evenwichtige wijze en met meer dan voldoende diepgang behandeld. Het nagestreefde beheersingsniveau is conform de vereisten van de leerplannen en er wordt in het algemeen zeer leerdoelgericht gewerkt. De visie van de leerplannen rond diepgang, moeilijkheidsgraad, inzicht, parate kennis en lesrendement wordt in alle lesgroepen voldoende vertaald naar de klaspraktijk. De ontwikkelde statistische enquête door de leerlingen met formulering van een onderzoeksvraag en het regelmatig gebruik van begeleid zelfstandig leren en groepswerk zijn voorbeelden van goede praktijk.

De vakgroep legt een aantal eigen accenten in het aso waardoor onderwerpen met betrekking tot algebraïsche rekenvaardigheden uitgebreid aan bod komen. Deze werkwijze brengt mee dat de rekenvaardigheidstechnieken soms de eigenlijke leerplandoelen overschaduwden. Meetkunde, goniometrie en statistiek krijgen wel een passende invulling. In de lessen komen de vaardigheidsgerichte leerplandoelen duidelijk aan bod en is er ruim aandacht voor zelfstandig werk van de leerlingen. Het leerplanonderdeel gereedschapskistmeetkunde wordt in het tweede leerjaar behandeld via een bundel 'Parate kennis wiskunde', waaruit maandelijks een onderwerp gekozen wordt om de parate kennis te testen. Deze samenvatting van de theorie en uitgewerkte oefeningen die door de leerlingen kan gebruikt worden bij de voorbereiding van de toetsen, is er nog niet voor het eerste leerjaar.

Door situationele factoren werden vorig schooljaar in de tso-studierichting Handel in het eerste leerjaar de leerplandoelen met betrekking tot 'algebraïsche verbanden expliciteren bij betekenisvolle situaties' en 'meetkundige problemen analytisch oplossen' slechts in beperkte mate aangeboden. De andere leerplandoelen en deze van het tweede leerjaar komen ruim voldoende aan bod.

In alle studierichtingen en in beide leerjaren kiezen de leraren voor het hoogste verwerkingsniveau voor bijna elke leerplandoelstelling. Een aantal leerlingen in het eerste leerjaar hebben duidelijk moeite met het inlossen van deze verwachtingen. Het bereikte studiepeil is hoog, vooral in de studierichting Wetenschappen.

Uitrusting De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De ICT-verwachtingen in het leerplan worden in voldoende mate gerealiseerd. Er is geen vaklokaal wiskunde, maar in alle klassen worden digitale leermiddelen ingezet om het leerproces te ondersteunen. De vakgroep maakt zowel gebruik van het grafische rekentoestel als van algebraïsche en meetkundige pakketten. Deze aanpak kadert in een

doordachte structuur en in een leerlijn met betrekking tot ICT-gebruik.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is valide en transparant. In alle lesgroepen streeft men een hoog niveau na met wisselend succes, vooral in de eerste leerjaren. Bij de evaluatie gaat men meestal uit van de leerinhouden en verliest men soms de relatie tussen de vragen en de beoogde eindtermen of leerplandoelen uit het oog.

Het aantal examenopgaven is redelijk en de vragen hebben een behoorlijke moeilijkheidsgraad. Er worden duidelijke vragen gesteld en het aantal kettingvragen is beperkt. Er is aandacht voor kennis en toepassingen. De vakgroep hanteert voor de leerlingen herkenbare contexten. Er is een duidelijke puntenverdeling die spoort met de suggesties in de leerplannen. De vakgebonden vaardigheden zijn slechts in beperkte mate expliciet te herkennen in de examens en toetsen. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om de vakgebonden vaardigheden in de evaluatie op te nemen. Op vakgroepniveau werden hieromtrent weinig afspraken gemaakt en de invulling vertoont nog leraargebonden verschillen.

Voor het dagelijks werk beschikken de leraren over veel scores van hun leerlingen via regelmatige toetsen, taken en opdrachten.

Leerbegeleiding De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze. De communicatie met de leerlingen is overwegend stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. De leraren voorzien in remediërende leerbegeleiding meestal onder de vorm van extra uitleg, extra oefeningen of een inhaaltoets.

In de leerlingendocumenten (zoals de schriften, de agenda's, ...) zijn er geregeld taalfouten en inhoudelijke fouten te vinden. Sommige nota's zijn niet verzorgd en bevatten hiaten. Zowel de school als de vakgroep hebben nochtans aandacht voor het archiveren van het nodige materiaal. De leraren noteren nauwgezet de vaststellingen over tekorten, attitudes en vaardigheden van hun leerlingen. Hierdoor zijn ze in staat hun advies naar het volgend schooljaar, wat hun vak betreft, gegrond te formuleren.

Deskundigheidsbevordering Vakinhoudelijke aspecten worden op de vakvergaderingen in beperkte mate besproken. De vakgroepwerking stoelt ook op informele contacten. De pedagogische begeleiding wordt ingeschakeld bij de vakgroepwerking en voor beginnende leraren.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben enkele leraren voornamelijk vakgerichte nascholing gevolgd. Er is geen schriftelijke evaluatie van de gevolgde nascholingen terug te vinden in de verslagen van de vakgroep.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëingsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

Motivering

De school heeft een duidelijke visie op deskundigheidsbevordering. Ze wil daarbij de professionaliteit van het personeel verhogen en up-to-date houden. Ze koppelt de aard van de wenselijke initiatieven aan verschillende fasen in de onderwijsloopbaan. Op basis van een behoeftebevraging en functioneringsgesprekken worden vakgebonden en individuele noden gedetecteerd. Via overleg in de open stuurgroep worden algemene aandachtspunten vastgelegd en bevordert men de gedragenheid van de gemaakte keuzes. Naast deze structurele acties is er doorlopend aandacht voor signalen die wijzen op punten waar verbetering mogelijk is. De vastgelegde prioriteiten worden opgenomen in het schoolwerkplan en geagendeerd op de vergaderingen van de schoolraad en van het lokaal overlegplatform.

De personeelsleden krijgen voldoende informatie over het beschikbare aanbod. Deelname wordt gestimuleerd en eventueel opgelegd, afhankelijk van de noden. Er zijn duidelijke afspraken over de praktische aspecten die verbonden zijn aan het volgen van nascholing. Het beperken van lesuitval wordt daarbij bewaakt. De pedagogische begeleiding wordt ingeschakeld waar het relevant is, enerzijds op leraren- en op vakniveau, anderzijds als steunpilaar voor de schoolwerking. Via interne nascholing is het gebruik van het digitaal platform aangeleerd. De school wendt eigen middelen aan omdat de uitgaven hoger zijn dan de ontvangen nascholingsgelden. De vakgroepwerking wordt enigszins aangestuurd, maar blijft omwille van het beperkt aantal leden in sommige gevallen toch beperkt tot informeel overleg.

De gevolgde nascholingen worden geïnventariseerd. Daaruit blijkt dat de deelnemingsgraad spoort met de verwachtingen van de directie. De evaluatie van de gevolgde nascholingen gebeurt informeel en wordt soms teruggekoppeld naar de verstrekker. In de vakgroepen is er multiplicatie van de opgedane inzichten en van het ondersteunend materiaal. Uit de vaststellingen tijdens de doorlichting blijkt dat de mate waarin de inhouden en technieken van de gevolgde nascholingen verwerkt worden in de klaspraktijk, verschilt naargelang het vak en de graad. Niet alle vakgroepen functioneren immers als een lokale leer- en werkgemeenschap. Er wordt weinig systematisch gewerkt rond thema's m.b.t. de onderwijspraktijk zoals leerplanstudie, werkvormen, evaluatie. Soms bemoeilijkt het beperkte aantal leden van de vakgroep deze vorm van reflectie, overleg en feedback binnen de eigen school en blijft de kwaliteitsbewaking van de leerplanrealisatie beperkt tot persoonlijke inzichten.

De aandacht voor een nascholingsbeleid is systematisch gegroeid na de vorige doorlichting. Dit heeft geleid tot een ontwikkelingsdynamiek, gevoed door de evolutie binnen het onderwijs en aangepast aan de eigen noden. De directie heeft een duidelijk beeld van de aanwezige professionaliteit bij het personeel. Ze probeert deze optimaal te benutten en pakt de verbeterpunten planmatig aan.

4.2 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

4.2.1 Evaluatiepraktijk

Motivering

De school heeft een schooleigen visie op leerlingenevaluatie ontwikkeld en deze uitgeschreven in een visietekst. Ze hanteert enkele krachtlijnen die hoofdzakelijk algemene en organisatorische aspecten bevatten, maar waarin ook inhoudelijke aanbevelingen voor de leraren en vakgroepen opgenomen zijn. De visie is nog niet vertaald naar strategische en operationele doelen waarbij duidelijke resultaten vooropgesteld worden.

De visie van de school is gekaderd binnen de leerplanvisie: de schoolleiding gaat ervan uit dat leraren en vakgroepen zich voor de leerlingenevaluatie baseren op de kaders en richtlijnen die vervat zijn in de eindtermen en de leerplannen. Tevens verwacht de schoolleiding dat nieuwe visies op evaluatiepraktijk in de vakgroepen besproken en geïmplementeerd worden. Het erkenningsonderzoek toont echter aan dat de representativiteit en de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen niet in alle doorgelichte vakken voldoende bewaakt wordt. Ook het beheersingsniveau dat in de leerplandoelstellingen geformuleerd wordt, wordt niet altijd voldoende nagestreefd. Procesevaluatie komt sporadisch voor, onder meer bij de beoordeling van de onderzoekscompetentie, maar ook hier zijn er verschillen naargelang de vakgroep.

Wat de visie op deliberatie betreft, verwijst de school naar de visie van de onderwijskoepel. Men benadrukt een positieve en toekomstgerichte deliberatiehouding. De visie op uitgestelde beslissingen, zoals opgenomen in de visietekst van de school, strookt niet met de geest van de regelgeving.

Het schoolbeleid ondersteunt de evaluatiepraktijk aan de hand van duidelijke praktisch-organisatorische richtlijnen met een geleidelijke opbouw doorheen de leerjaren qua aantal proeven en qua belang van examens ('syntheseproeven'). Met het oog op inhoudelijke ondersteuning van de vakgroepen heeft de schoolleiding een drietal jaar geleden een beroep gedaan op de pedagogische begeleidingsdienst.

De school neemt initiatieven om de leerbegeleiding te laten aansluiten op de evaluatiepraktijk. Leerlingen met slechte toets-/examenresultaten kunnen geïndividualiseerde remediëringstoetsen afleggen. De resultaten hiervan worden meegenomen naar de volgende klassenraden of de einddeliberatie. Leerlingen met een specifieke zorgvraag kunnen bij de evaluatie een beroep doen op specifieke begeleidingsmaatregelen.

De motiveringen van de B- en C-attesten zijn in beperkte zin geformuleerd. Er wordt nagenoeg niet verwezen naar de resultaten wat betreft het beheersen van de leerplandoelstellingen en slechts oppervlakkig naar de remediëringsinitiatieven. De onderbouwing gebeurt vooral op basis van algemene attitudes. De toegekende uitgestelde beslissingen zijn moeilijk in verband te brengen met een gebrek aan informatie om in juni een attest toe te kennen, zoals de regelgeving bepaalt. In de meeste gevallen worden de uitgestelde beslissingen oneigenlijk gebruikt om leerlingen met bepaalde tekorten omwille van een slechte (studie)houding een tweede kans te geven. Deze werkwijze is niet conform de regelgeving die uitgestelde beslissingen beperkt tot uitzonderlijke en individuele gevallen.

De school verzamelt gegevens over haar evaluatiepraktijk en de resultaten van leerlingen in het vervolgonderwijs, maar gebruikt deze slechts gedeeltelijk als referentiepunt voor haar interne kwaliteitszorg. In een aantal lesgroepen werden recentelijk (begin dit schooljaar) de evaluatiegegevens voor wiskunde geanalyseerd en gekoppeld aan de gegeven adviezen. Voor enkele vakken gebeurt de terugkoppeling van tekorten naar het eventuele ontstaan ervan in de onderwijs- of evaluatiepraktijk niet systematisch. Om de kwaliteit van haar onderwijs te toetsen neemt de school deel aan peilingsproeven.

Op schoolniveau is er bereidheid tot verandering. Zo werd de evaluatiepraktijk in het bso recentelijk aangepast, dit in nauw overleg met de open stuurgroep en de leraren bso. Ook responsiviteit op vakniveau is aanwezig: naar aanleiding van het invoeren van nieuwe leerplannen, met nieuwe verwachtingen naar evaluatiepraktijk, hebben een aantal vakgroepen de evaluatiepraktijk bijgestuurd en dit in functie van de

leerplandoelstellingen. Uit het erkenningsonderzoek blijkt echter dat nog niet in alle doorgelichte vakgroepen een ontwikkelingsdynamiek met betrekking tot leerlingenevaluatie op gang is gekomen.

Inbreuk(en) op de regelgeving

Uitgestelde beslissingen toekennen conform BVR 19-07-2002 art.37, §2 en SO 64 §8.1.2

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school profileert zich als 'moderne samenlevingsschool met kwaliteitslabel'. Ze streeft een hoog studieniveau na. Levensechte lessen, actieve werkvormen, hedendaagse media en een aantrekkelijke infrastructuur moeten daartoe bijdragen. Door het organiseren van internationale projecten, cultuurprojecten en het opzetten van activiteiten in de bedrijfssfeer wil ze de leerlingen een open venster op de wereld aanreiken. Ze vindt het belangrijk om extra uitdagingen te bieden aan leerlingen die daartoe in staat zijn, maar ook in ondersteuning te voorzien voor leerlingen met leermoeilijkheden. Ze wil aandacht hebben voor leerlingen met socio-emotionele problemen en wil bijdragen tot de lichamelijke gezondheid van de leerlingen door het organiseren van sportactiviteiten. Ze wenst dit alles te bewerkstelligen in een open sfeer, waarbij directie en personeel vlot toegankelijk zijn.

Om deze doelstellingen te realiseren werd een adequate organisatiestructuur gecreëerd. Het dagelijks schoolbeleid is in hun handen van de directeur, die bijgestaan wordt door de coördinator. De 'open stuurgroep' is een belangrijk inspraakorgaan. Die is samengesteld uit de directeur, de coördinator en de personeelsleden die zich hiervoor aangesproken voelen. Jaarlijks zijn er 4 à 5 vergaderingen. De agenda wordt door de directeur opgesteld, maar kan door de collega's verder worden aangevuld. De stuurgroep heeft een vrij ruime bevoegdheid die het louter pedagogische ruimschoots overschrijdt. Met het oog op de praktische uitvoering van een reeks beleidsopties werden verscheidene werkgroepen in het leven geroepen. Elk personeelslid wordt gevraagd om tot minstens één werkgroep toe te treden. Vakgebonden onderwerpen worden in de vakgroepen behandeld. In elke vakgroep werd een vakhoofd en een vaste verslaggever aangesteld. De leerlingen kunnen hun stem laten horen via hun vertegenwoordigers in de leerlingenraad. Voor de eerste graad enerzijds en de tweede en derde graad anderzijds zijn er aparte raden. Voor de oprichting van een ouderraad is er bij de ouders weinig belangstelling. Zoals wettelijk opgelegd zijn er een schoolraad en een lokaal onderhandelingscomité.

De directeur vult het leiderschap participatief en coachend in. In de mate van het mogelijke wordt rekening gehouden met individuele wensen. Functioneringsgesprekken worden aangegrepen om de teamleden te bevestigen, aan te moedigen, te stimuleren. Dat belet niet dat, waar nodig, werkpunten ter sprake worden gebracht waaraan bindende afspraken worden gekoppeld.

Om het koersdoel te bewaken en tijdig in te grijpen indien ervan wordt afgeweken, neemt de school tal van initiatieven op het vlak van kwaliteitszorg. Zo verzamelt en analyseert ze gegevens over de in- en uitstroom van leerlingen, de attestering en de resultaten van de afgestudeerden in het hoger onderwijs. Regelmatig voert ze ook tevredenheidsonderzoeken uit bij leerlingen, personeel en ouders, waarvan de resultaten gegroepeerd worden in sterke punten en verbeterpunten. De meeste werkgroepen die op schoolniveau actief zijn doorlopen jaarlijks de kwaliteitscirkel (organiseren, uitvoeren, toetsen of de vooropgestelde doelstellingen werden bereikt en aanpassingen doorvoeren). Bijzonder sterk was het initiatief tijdens het schooljaar 2010-2011 om naar aanleiding van het teruglopend leerlingenaantal in de eerste graad met de ganse personeelsgroep de schoolwerking integraal tegen het licht te houden. Dit leidde tot een bewustzijn van gedeelde verantwoordelijkheid en een versterking van de teamgeest. De verbeteringsacties die hieruit resulteerden laten nog steeds hun effecten gevoelen.

Met het oog op de optimalisering van de onderwijskundige processen wordt regelmatig een beroep gedaan op de expertise van de pedagogische begeleidingsdienst. Dit resulteerde o.a. in een bijsturing van de vakgroepwerking en een beter inzicht in de leerlingenevaluatie. Toch is er op deze vlakken nog een hele weg te gaan zoals de doorlichting uitwijst. Zo wordt de vakgroepwerking nog te weinig benut als intern professionaliseringsinstrument, terwijl de leerlingenevaluatie op uitvoeringsniveau nog heel wat gebreken vertoont. Om de eigen sterktes en zwaktes aan het licht te brengen, neemt de school voor uiteenlopende vakken deel aan peilingsproeven, die door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming worden georganiseerd.

Hoewel de school op het vlak van kwaliteitszorg al heel wat acties onderneemt, is er nog ruimte voor verdere groei. De ontwikkeling van een globale visie op kwaliteitszorg, waarbij de school vanuit een doorwrochte zelfevaluatie een strategisch plan op middellange termijn ontwikkelt, doelen vastlegt en actieplannen ontwerpt, kan een bijdrage leveren tot het verder uitdiepen van de kwaliteitszorg.

Op schoolniveau werd recentelijk een visietekst op het talenbeleid uitgewerkt. Deze visietekst is gebaseerd op de resultaten van een beginsituatieanalyse waarbij de voornaamste noden bij leerlingen en leraren in kaart werden gebracht. De werkgroep talenbeleid heeft deze visietekst geconcretiseerd in een actieplan met relevante operationele doelen. Deze doelen zijn zowel op school-, leerkrachten- als leerlingenniveau geformuleerd en bevatten naast tal van acties om leerlingen en leraren te sensibiliseren, ook nascholingen voor leraren i.v.m. taalontwikkelend lesgeven. Door het talenbeleid als vast onderwerp te agenderen op de vakvergaderingen, wil men de schoolbrede gedragenheid van het talenbeleid bewerkstelligen en de vertrouwdsheid met het gedachtegoed rond het talenbeleid vergroten. Enkele vakgroepen namen reeds concrete initiatieven zoals het opstellen van een duidelijke en eenvormige vakterminologie. Gezien de recente start van de werkgroep, is het nog te vroeg om de effectiviteit van het talenbeleid ten aanzien van de realisatie van de leerplandoelstellingen op leerlingenniveau na te gaan.

De school voldoet niet aan de regelgeving wat de uitgestelde beslissingen en de toekenning van het getuigschrift van de basiskennis van bedrijfsbeheer betreft. Het beleidsvoerend vermogen van de school is voldoende sterk om snel en adequaat deze inbreuken te verhelpen. Daarom heeft het inspectieteam besloten ze niet op te nemen in het advies aan de overheid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor natuurwetenschappen in tso derde graad in de studierichting Handel.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De taakbetrokkenheid en inzet van personeel en directie.
- Het leer- en leefklimaat.
- De brede algemene en culturele vorming.
- De materiële uitrusting voor de meeste vakken.
- De aangename en verzorgde schoolinfrastructuur.
- Het leerlinggericht oriënteringsbeleid.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het coachend en ondersteunend leiderschap.
- De open communicatie.
- De participatieve besluitvorming.
- Het verzamelen en analyseren van gegevens met het oog op verbeteringsprocessen.
- De aandacht voor deskundigheidsbevordering.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichting Moderne talen-wetenschappen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De integratie van de preventieve leerbegeleiding in een aantal vakken.
- De inhoudelijke verdieping van de vakgroepwerking.
- De evaluatiepraktijk op vakniveau in de meeste vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De verdere uitbouw van een kwaliteitsbewakingssysteem.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- De toekenning van uitgestelde beslissingen conform de regelgeving (BVR van 19 juni 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 37, §2 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.2).
- De toekenning van het getuigschrift van de basiskennis van bedrijfsbeheer conform de regelgeving (omzendbrief SO/2008/01).

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Luc Mondelaers de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	